

A KARANTÉN LENDÜLETET ADOTT AZ ISKOLAI DIGITALIZÁCIÓNAK

A koronavírus járvánnyal járó iskolabezárásra igazából nem lehetett felkészülni, mégis, egészen könnyedén simult bele mind a tanári kar, mind a diákság a teljes távoktatási munkarendbe 2020. március 15-e után. Bár tavaly senki nem tudhatta előre, hogy mit hoz a következő tanév, a 2018/2019-es tanévben számos olyan dolog történt, ami alig néhány hónappal később elősegítette a szinte zökkenőmentes átállást a távoktatásra.

Az előzmények 2019-ig:

- Az iskola már 2008 óta (az országban talán elsőként) használja a Google által működtetett G Suite for Education rendszert, ebből kifolyólag minden diáknak és tanárnak, munkatársnak van iskolai e-mail fiókja és az utóbbi években egyre nagyobb mértékben kihasználjuk az általa nyújtott lehetőségeket.
- Megalakult a digitális oktatási munkacsoport. Feladatuk a digitális iskola koncepciójának kidolgozása, majd logisztikai és technikai megvalósítása.
- Tanulást támogató rendszerként kiválasztottuk az egész iskola számára a Google Classroomot, amelyet már néhány kolléga korábban is használt, majd és belső továbbképzés keretében a tanári kar nagyobb része megismerkedett a Google Classroom alapvető funkcióival.
- A 2019/20-as tanévben a 7. évfolyamon az otthoni tanulás támogatására elkezdtük használni a Google Classroomot.
- Menet közben sor került az iskolai internet hálózat korszerűsítésére, fejlesztésére.
- A tanári kar elavult laptopjait modernebb, egységes gépparkra cseréltük.
- A földrajz szaktanteremben pályázati és alapítványi forrásból laptopokat szereztünk be, amelyeket a tanórákon és tehetséggondozó szakkörökön használtunk. A pilóta program célja az volt, hogy megnézzük, milyen módon vonhatók be a tanulási folyamatokba ezek az eszközök.

Bár voltak, akik fanyalogtak, mondván, hogy a kütyük úgysem helyettesíthetik a jó tanárt, de azért akadtak számosan a tantestületben, akik lelkesen használni kezdték a Google Drive-ot és a Google Classroomot, hogy kérdőíveket, tananyagokat, házi feladatokat, sőt dolgozatokat osszanak meg a virtuális osztályterekben.

Átállás a távoktatásra

Az első hét - felkészülés

2020. március 15-e után bezárták az iskolát, mindenki hazament, nem volt mese, mindenkinek otthonról kellett ezen túl tanulnia és tanítania. Az iskola vezetősége, együtt a digitális munkacsoporttal és a szakmai munkacsoportok vezetőivel kialakította a stratégiát. A digitálisok munkacsoportonként továbbképzéseket tartottak a teljes tanári karnak. Simkó Krisztián és Mozgó Endre tanár urak mintegy 30 oktató videót készítettek a Google Classroom használatához mind tanárok, mind diákok számára. Ezeket a Jezsu YouTube csatornáján található videókat nemcsak jezsuiták, hanem az országban mások is tudták hasznosítani, a tanárok számára készült videók egyik-másikat például tízezernél is többen megnézték.

Az első hét alatt sikerült felállítani a távoktatás közzétételi órarendjét. A kezdeti bizonytalanság után minden tantárgyból – igen, még testnevelésből és drámából, sőt, fafaragásból is – születtek

rendszeres közzétételek. Az első hét után beindult a távoktatás, az iskola mind a 824 diákja home-classroom keretében tanulhatott, a tanárok (kb. 100) pedig home-office-ból tanítottak.

Kapcsolattartás

Google Classroom és Google Drive

Minden tanulás, tanár-diák kapcsolat a Google Classroom felületen és a jezsus.hu kiterjesztésű e-mail címeken zajlott. A szülőkkel e-mailen kommunikált a vezetőség, osztályfőnökök és tanárok. A Google Classroom egységes használata szükségtelenné tette és így kiküszöbölte az egyéb felületeket (Facebook csoportok, chat-roomok stb.)

Honlapok

Az eredeti jezsus.hu honlapon és az iskola Facebook továbbra is folytatódtak az iskola híreinek, a tudnivalóknak, a Heti Gondolatnak, és egyéb hirdetéseknek a publikációi a régi módon.

A távoktatást támogatására egy ideiglenes „jezsus.hu” honlap készült, amely a keresőkben megelőzte a hagyományos honlapot, így a távoktatással kapcsolatos tudnivalók mindenki számára, koncentrálnak jelenhettek meg.

A felületen megjelentek állandó rovatok, mint Iskolai hírek, segédanyagok, adatvédelmi tájékoztató, ifjúságvédelem, tanulásmódszertani tanácsok, lelki beszélgetés elérhetőségei, és a napi imádságok elérhetőségei. Ez az ideiglenes felület az utolsó közzétételi napon megszűnt.

Kérdőívek

A vezetőség heti rendszerességgel kérdőíveket küldött ki a tanárok, a diákok és a szülők felé, így gyűjtve az észrevételeket, hogy a visszajelzések segítségével finom-hangolhassunk olyan dolgokat, mint például a gyerekek tanulásra szánt ideje, a házi feladatok mennyisége, az online, video órák, sőt, az élő adásos órák beosztása, hogy ne legyenek ütközések, ne legyen túl- vagy alulterheltség.

A kérdőívek rendszeresen kitértek a tanulók jóllétére, hiszen a bezártság sok gyerek, illetve család számára jelentett nehézséget.

Voltak, akik otthon egyáltalán nem, vagy csak ritkán jutottak számítógéphez, esetleg csak mobiltelefonon tudták a házi feladataikat megkapni és visszaküldeni – az ilyen diákok beadandóit és munkáit a tanáraik megfelelő méltányossággal kezelték, illetve az iskola igyekezett felszereléssel segíteni.

Zoom konferenciák

A vezetőség Zoom-on értekezett, a munkacsoportok Zoom-olva tanácskoztak. Számos tanár továbbképzésen vett részt – szintén Zoom vagy hasonló felületek segítségével.

Volt osztályfőnök, aki Zoom-on tartott szülői értekezletet.

Az osztályozó értekezeten lehetőség volt személyesen, vagy Zoom-on bekapcsolódni.

Közösségépítés

Az első benyomások azt sejtették, hogy távolról nem lesz könnyű közösséget építeni. Az iskola a minőségi tanulást nem tekinti önmagáért való célnak; az iskolai tanulás is a lelki közösség építésének színtere, és a szolgálat helye kíván lenni a diákok, családok, tanárok és a társadalom felé. Ehhez a személyes találkozások elengedhetetlenül szükségesek. Ennek ellenére számos kísérlet és erőfeszítés történt, hogy megőrizzük, sőt, tovább erősítsük az „atomjaira szakadt” közösség kohézióját.

Bármilyen nehéz is elhinni, egyes területeken ez a munka komoly sikereket ért el: a családok közösen vettek részt egyes online programokban, imákban, illetve az öregdiák közösség tagjai is aktívan részt vettek a tanulás segítésében, a diákjaink korrepetálásában.

Lelki élet

Az iskola lelki élete az online térben is folytatódott, a diákok reggeli imát, P. Horváth és P. Elek SJ, az iskolalelkészek esti imát vezettek az iskola YouTube felületén, sőt, esti mesét is olvastak az érdeklődőknek minden nap.

Az iskolalelkészség Húsvét előtt online lelkinapot, a nyári vakáció előtti utolsó tanítási napon pedig interaktív, online vetélkedőt szervezett az öregdiákok segítségével. Az iskola 26 osztályából 23 osztály, 824 tanulóból 414 vett részt az évszáró játékban, mely Szent Ignác életét dolgozta fel: Google utcaképekkel bejártuk a helyszíneket, és némi kreatív munka is belefért a játékba.

Az iskola hagyományai – búcsúztatók, ünnepélyek

A 12. évfolyam számára az iskola minden évben olyan lelki és érzelmi élményeket teremt, amely megerősítőleg hat majd egész jövőjükre. Ilyenek a ballagás, a közös virrasztás Kurtabércen, a lelkigyakorlatok, a szerenád. Ezeket a meghatározó, a 8 vagy 4 éven át tartó közösségépítést megkoronázó eseményeket ebben a helyzetben a szokásos módon nem lehetett megvalósítani. Herpainé Velkey Klára az osztályfőnökök és a tanárok segítségével online búcsúztatót készített a 12. évfolyam számára, az iskolalelkészség csak az ő számukra online virrasztást tartott, így próbálva pótolni ezeket a kulcsfontosságú eseményeket. A karantén enyhítése szerencsére lehetővé teszi, hogy legalább a bizonyítványosztás napján, az érettségizett osztályok, mintegy utólagos ballagás képpen „bejárják az iskolát”, és arra is van lehetőség, hogy a 11. évfolyamosok a hagyományos módon elkészítsék az végzősök osztálytermeik díszítését. Az ünneplésre tehát sor kerül, bár később, és kevesebb résztvevővel, mint más években.

Ugyanígy a 8. évfolyamosok félidős hálaadó szentmiséje is megvalósulhatott. A Szent György Sportcsarnok elég teret biztosított, hogy az egészségügyi előírások betartásával a három 8. osztály, tanáraik és családjaik részt vehessenek egy közös ünneplésben. Arra azonban nem volt lehetőség, hogy a szokásos agapét az iskola területén tartsák meg az osztályok, és műsort sem mutattak be.

Egyéb közösségi tevékenységek

- A 9s osztály pedagógusnapi köszöntőt készített a tanári kar számára.
- Online emlékműsor készült a Nemzeti összetartozás napjára.
- Jezsu-fm – készült számos iskolarádió közvetítés diákjaink és öregdiákok segítségével
- Magis Digitalis – a Magis diákújság, mely eddig papír formában jelent meg, online felületre költözött, és új tartalmakat közölt. Emellett a papíralapú újság is elkészült.

A távoktatás tanulságai

Ez a 3 hónap távoktatás jó volt arra, hogy a tanárok és a diákok is megtanulták ezt a Google Classroom által biztosított keretrendszert, ugyanis rá voltak kényszerülve. (Néhányan talán nem tanulták volna meg, ha nem muszáj.)

A kérdőívek bekérése és feldolgozása jelenleg is folyik, de annyit lehet már sejteni, hogy a diákok valójában szeretnek iskolába járni. Az írásbeli érettségi napján az érettségiző diákok például arról számoltak be, hogy a legjobb számukra az volt az érettségi napján, hogy végre összetalálkozhattak, beszélgethettek.

A már befutott kérdőívek szöveges válaszaiból érezhető, hogy a diákok úgy érzik, bár sokat fejlődtek az önálló tanulás terén, azért továbbra is szükségük van a tanári magyarázatra, nagyon hiányolták, amikor úgy érezték, hogy nem kaptak tanári magyarázatot.

A gyerekek a kisfilmeket, videókat és a tanárok által készített hang alámondásos felvételeket szerették leginkább.

Nagy nehézséget okozott számukra az, amikor a feladatok mennyiségét soknak találták, és zavarta őket a személyes kapcsolat hiánya. A táv-tanulást kevésbé érezték eredményesnek, mint a tanórai munkát.

Úgy tűnik, hogy a digitális eszközhasználatban fejlődtek a legtöbbit. Eddig inkább csak szórakozásra és kapcsolattartásra használták mobil telefonjukat vagy laptopjukat, a távoktatás bevezetésével viszont elkezdtek - kénytelenek voltak - felfedezni és megtanulni ezeknek az eszközöknek a tanulásra és munkára való használatát.

A tanároktól, diákoktól, lelkészekről, vezetőségtől egyaránt újfajta kreativitást kívánt az új helyzet, vagy inkább úgy mondhatjuk, az új technológiák és digitális eszközök újfajta kreatív energiákat szabadítottak fel.

Új tanulási paradigma – a változás-management kihívásai

Mindenekelőtt le kell szögeznünk, hogy a távoktatás még nem azonos a digitális iskolával. A távoktatás gyakorlatilag azt próbálta megvalósítani, ami máskor az osztályteremben szokott zajlani. A mi célunk nemcsak az, hogy sikeresen táv-oktassunk, ha a szükség úgy hozza, hanem, hogy új tanulási paradigmát valósítsunk meg. A jövő útja az lehet, hogy a digitális eszközökkel támogatott tanulás folyamata magával fogja hozni az új tanulási paradigma megvalósulását, hiszen a felhasználók egyre jobban rá fognak döbbedni, hogy az újfajta eszközökkel mi mindent lehet létre hozni. Abban bízunk, hogy az új lehetőségek fogják felszabadítani az új kreatív energiákat és így fog kialakulni az új tanulási paradigma.

A változás management kihívásai:

Az iskola, illetve a tanulás digitalizálása egyáltalán nem azt jelenti, hogy nem lesz szükség tanári munkára, hanem a diák majd önállóan tanul, hanem azt jelentené a közeli jövőben, hogy a hagyományos módszerek mellett a tanórákon és a tanórákon kívül is sokkal jobban kihasználnánk a digitális eszközök nyújtotta lehetőségeket.

Ehhez a szemléletváltáshoz, és a jelenlegi kihívásoknak jobban megfelelő tanulási paradigma megvalósulásához szükség van arra, hogy legyen egy terep, ahol adottak a technikai lehetőségek az új módszerekkel való munkához. Ehhez anyagi áldozatokra és emberi tényezőkre egyaránt szükség van.

Idealizmus lenne, ha azt várnánk, hogy 3 hónap sikeres távoktatás után magától megy majd minden, és megtörténik a változás, hiszen mindenki tapasztalta és látta, hogy működőképes. Az iskola ilyen téren nem sokban különbözik minden egyéb szervezettől, ahol a szervezeti átalakításnak sokszor ugyanannyi akadálya lehet, ahány személy részt vesz benne. Mind a tanári karban, mind a diákok között szükséges egy olyan élcsapat, akik a változást meggyőződéssel és elkötelezetten tovább viszik, és magukkal húzzák a többieket. A húzóerő mellett szükség van a vezetőség részéről egységes toló erőre is, vagyis arra, hogy az érintettek számára egyértelmű legyen, hogy milyen irányba kell tovább fejlődniük és tevékenységeiket irányítaniuk. A stratégia még kidolgozás alatt áll.

Jelenleg (2020. júniusának első felében) a tanárok, diákok és szülők kérdőívezése, és a már beérkezett válaszok elemzése zajlik. Egy fiatal tanárnő számára különösen jó lehetőséget teremtett a távoktatás arra, hogy szakdolgozatát a távoktatás során kutatására építse föl. Az ő kutatásainak végeredményeit is fel tudjuk használni a további tervezéshez.

Ezekre a visszajelzésekre fog épülni a tanévzáró konferencia, amely kijelöli, hogy milyen irányban és mértékben fogunk tovább lépni a közeli (a következő tanévek) jövőt.